

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. Голови / Голова Державної служби морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України

Є. Ігнатенко / *с. Максимов*

« 18 » _____ 2024 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор Національного університету «Одеська морська академія»

М. Міусов М. Міусов

« 08 » _____ 2024 р.

**ЦЕНТР ПІДГОТОВКИ ВИЖИВАННЯ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ НА МОРІ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»**

**РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА
ЗА НАПРЯМОМ ПІДГОТОВКИ:**

«Надання першої медичної допомоги»

«Medical First Aid on Board Ship»

відповідно до вимог Правила VI/4 (пункт 1) Конвенції ПДНВ,

Розділу А-VI/4 (пункти 1-3) Кодексу ПДНВ,

Модельного курсу ІМО 1.14 «Перша медична допомога» з рекомендаціями

(Medical First Aid plus Compendium)

Обсяг навчального часу (годин)			
Підготовка		Іспити та практична демонстрація компетентності	Всього
Теоретична	Практична		
19,0	11,0	1,0	31,0

ПРОГРАМА СКОРОЧЕНОГО КУРСУ

Обсяг навчального часу (годин)			
Підготовка		Іспити та практична демонстрація компетентності	Всього
Теоретична	Практична		
12,0	2,0	1,0	15,0

Одеса
2024

Робочий навчальний план і програма розроблені на підставі вимог:

1. Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року з поправками.
2. Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти, розділ А-VI/4 п.п. 1-3.
3. Міжнародної конвенції про охорону людського життя на морі 1974 (SOLAS-74), з поправками.
4. Міжнародної Конвенції по запобіганню забрудненню з суден 1973 р. зміненої Протоколом 1978 р. до неї (MARPOL), з поправками;
5. Міжнародні санітарні правила.
6. Типовий курс ІМО 1.14.
7. Наказу Міністерства інфраструктури України від 07.10.2014 № 491 «Про затвердження вимог до тренажерного та іншого обладнання, призначеного для підготовки та перевірки знань осіб командного складу та суднової команди» (далі – Вимоги).
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 р. № 1499 «Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден» (далі – Положення).

Навчальний план та програму розробили:

Колегаєв М.О. – керівник навчально-тренажерного закладу «Центр підготовки виживання в екстремальних умовах на морі» (ЦПВЕУ на морі) Національного університету «Одеська морська академія» (НУОМА), директор навчально-наукового інституту інженерії, к.т.н. професор, механік I розряду.

Олійник В.В. – заступник керівника навчально-тренажерного закладу «Центр підготовки виживання в екстремальних умовах на морі» (ЦПВЕУ на морі) Національного університету «Одеська морська академія» (НУОМА), доцент НУОМА.

Голікова В.В. – викладач навчально-тренажерного закладу «Центр підготовки виживання в екстремальних умовах на морі» (ЦПВЕУ на морі) Національного університету «Одеська морська академія» (НУОМА), кандидат медичних наук, доцент кафедри БЖ.

Святський В.Я. – викладач навчально-тренажерного закладу «Центр підготовки виживання в екстремальних умовах на морі» (ЦПВЕУ на морі) Національного університету «Одеська морська академія» (НУОМА), лікар вищої категорії.

Навчальний план та програма розглянуті та схвалені на засіданні кафедри “Безпека життєдіяльності” навчально-наукового інституту інженерії НУОМА.
Протокол № 8 від «19» січня 2024 р.

Навчальний план та програма розглянуті та затверджені на засіданні вченої ради навчально-наукового інституту інженерії НУОМА.
Протокол № 6 від «23» січня 2024 р.

Керівник ЦПВЕУ на морі НУОМА М. Колегаєв

1. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ, МЕТА Й ЗАДАЧІ КУРСУ

1.1. Сфера застосування

Програма курсу призначена для медичної підготовки осіб командного складу та суднової команди (далі – Вимоги) відповідно до Модельних курсів Міжнародної морської організації 1.14 «Перша медична допомога» з рекомендаціями (Medical First Aid plus Compendium) (далі – Модельний курс ІМО 1.14), Міжнародного керівництва по суднової медицині, розробленого ВООЗ, 1992 р., Міжнародних санітарних правил, розроблених ВООЗ та відповідно до вимог правила VI/4 Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками (далі - Конвенція ПДНВ), а також розділу А-VI/4, Таблиці А-VI/4-1 Кодексу з підготовки, дипломування моряків і несення вахти, з поправками (далі – Кодекс ПДНВ) та відповідних національних вимог.

1.2. Метою курсу "Надання першої медичної допомоги" є: навчити командний плавсклад суден без медичного персоналу навичкам надання невідкладної медичної допомоги при нещасному випадку або раптовій хворобі на борту судна. Передбачається форма теоретичної та практичної підготовки. Успішне завершення курсу надає можливість кожному офіцеру надати невідкладну медичну допомогу.

1.3. Задачі курсу.

- Навчити слухачів використовувати довідник "Міжнародне керівництво по суднової медицині", ВООЗ, для своєчасного вибору найкращого засобу надання першої медичної допомоги на борту судна;
- навчити слухачів курсу швидким та послідовним діям по наданню першої медичної допомоги на борту судна для рятування життя та підтримки життєво важливих функцій людини до отримання більш кваліфікованої допомоги, а також виховати у слухачів впевненість та готовність діяти в екстремальних умовах, пов'язаних з загрозою для життя;
- навчити слухачів визначати необхідність та значимість медичної радіоконсультації, яка є невід'ємною частиною заходів по наданню першої медичної допомоги хворому або потерпілому.

1.4. Слухачі повинні вміти:

- збирати інформацію про травми та захворювання від потерпілого чи хворого та його оточення;
- застосовувати методи огляду для виявлення ознак травми чи захворювання;
- надати першу медичну допомогу при травмі чи захворюванні;
- застосовувати найпростіші методи зупинення зовнішньої кровотечі (пальцевим притисканням, накладенням джгута, тугої пов'язки і т.д.);
- обробляти рани;
- накладати асептичну пов'язку;
- накладати найпростіші та мобілізуючі пов'язки (драбинні шини, косиночної пов'язки, підручні засоби);
- особливості внутрішньо-суднового перевезення потерпілих;
- виконувати підшкірні та внутрішньо-м'язові ін'єкції лікарських засобів;
- накладати пов'язки при опіках та відмороженнях;
- застосовувати найпростіші методи зупинки носової кровотечі;
- застосовувати найпростіші методи швидкої детоксикації при гострих отруєннях;
- визначати свідомість, частоту пульсу та дихання;
- вимірювати артеріальний тиск;
- проводити швидку вентиляцію легенів та зовнішній масаж серця;
- укладати потерпілого в залежності від стану та характеру поранень;
- застосовувати найпростіші засоби транспортування потерпілих.

1.5. Слухачі повинні знати:

- засоби евакуації потерпілих із небезпечної зони;
- розпізнавання та перша медична допомога при травматичному та опіковому шоках;

- застосування найпростішої серцево-легеневої реанімації;
- першу допомогу хворому, що перебуває в непритомному стані;
- першу допомогу при пораненнях та травмах;
- невідкладну допомогу при гострих захворюваннях внутрішніх органів;
- медичне забезпечення під час перевезення небезпечних вантажів (принципи діагностики ушкодження небезпечними вантажами, методи першої медичної допомоги);
- організація та надання першої медичної допомоги у разі корабельної аварії;
- медичні радіоконсультації.

2. ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО СЛУХАЧІВ ТА РІВНЯ ЇХ ПІДГОТОВКИ

Слухач повинен:

- бути не молодше 18 років;
- мати належний стан здоров'я для роботи на судах;
- мати учбовий або робочий диплом по морській спеціальності;
- мати підготовку по курсам "Елементарна перша медична допомога Кодекс ПДНВ (А-VI/1-3)".

Таблиця А-VI/4-1

Специфікація мінімального стандарту компетентності в області сучасних методів надання першої медичної допомоги.

Колонка 1	Колонка 2	Колонка 3	Колонка 4
Сфера компетентності	Знання, розуміння і професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
Надання невідкладної першої медичної допомоги при нещасному випадку або захворюванні на судах.	Аптечка першої медичної допомоги. Анатомія людини та функції організму. Токсичні небезпеки на судах, використання Посібника по наданню першої медичної допомоги при нещасних випадках, пов'язаних з перевезенням небезпечних вантажів, (MFAG) або його національного еквіваленту. Огляд потерпілого або пацієнта. Травми хребта. Опіки, ошпарювання та наслідки переломів, вивихів та м'язових травм. Медичний догляд за врятованими людьми. Медичні консультації, які передаються по радіо. Фармакологія. Стерилізація. Зупинка серця, утеплення та асфіксія.	Оцінка доказу, отриманого на основі практичної інструкції.	Виявлення можливої причини, характеру та ступеня тяжкості травм виконуються швидко, в повному обсязі та відповідають сучасній практиці надання першої медичної допомоги. Ризик нанесення шкоди самому собі та іншим постійно зводиться до мінімуму. Лікування травм та захворювань виконується задовільно, відповідає визнаній практиці надання першої медичної допомоги та міжнародним посібникам.

3. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН КУРСУ
3.1. Навчальний план повного курсу

Назви тем	Час підготовки (годин)		
	Теоретична підготовка	Практична підготовка	Усього
1. Невідкладні дії	2,0	-	2,0
2. Аптечка першої медичної допомоги	1,5	-	1,5
3. Устрій тіла людини та функції організму	1,5	1,0	2,5
4. Токсикологічні небезпеки на борту судна	3,5	-	3,5
5. Обстеження пацієнта	1,0	0,5	1,5
6. Пошкодження хребта	1,5	1,5	3,0
7. Опіки полум'ям та рідинами, та ефекти жару та холоду	1,0	2,0	3,0
8. Переломи, вивихи і м'язові травми	1,0	2,0	3,0
9. Медична допомога врятованим персонам, включаючи пошкодження, гіпотермію, холодової вплив	0,5	1,5	2,0
10. Медична допомога по радіо	1,0	-	1,0
11. Фармакологія	1,0	1,5	2,5
12. Стерилізація	0,5	-	0,5
13. Зупинка серця, утоплення, асфіксія	1,0	1,0	2,0
14. Психологічні / психічні проблеми	2,0	-	2,0
Іспити та практична демонстрація компетентності			1,0
Усього за напрямом підготовки	19,0	11,0	31,0

3.2. Навчальний план скороченого курсу

Скорочений курс підготовки, обсягом 15 годин, призначений для навчання і підвищення кваліфікації фахівців, які в свій час пройшли схвалений адміністрацією повний курс підготовки за вказаним напрямом, відповідно до національних вимог і вимог міжнародної Конвенції ПДНВ-78 з поправками, розділ А-VI/4 (пункти 1-3), тривалість 31 година, що підтверджується наявністю в них відповідних сертифікатів.

Назви тем	Час підготовки (годин)		
	Теоретична підготовка	Практична підготовка	Усього
1. Невідкладні дії	2,0	-	2,0
2. Аптечка першої медичної допомоги	0,5	-	0,5
3. Устрій тіла людини та функції організму	0,5	-	0,5
4. Токсикологічні небезпеки на борту судна	1,0	-	1,0
5. Обстеження пацієнта	1,0	0,5	1,5
6. Пошкодження хребта	1,0	0,5	1,5
7. Опіки полум'ям та рідинами, та ефекти жару та холоду	0,5	-	0,5
8. Переломи, вивихи і м'язові травми	1,0	-	1,0
9. Медична допомога врятованим персоналам, включаючи пошкодження, гіпотермію, холодової вплив	0,5	0,5	1,0
10. Медична допомога по радіо	0,5	-	0,5
11. Фармакологія	0,5	-	0,5
12. Стерилізація	0,5	-	0,5
13. Зупинка серця, утоплення, асфіксія	1,0	0,5	1,5
14. Психологічні / психічні проблеми	1,5	-	1,5
Іспити та практична демонстрація компетентності			1,0
Усього за напрямом підготовки	12,0	2,0	15,0

4. ПРОГРАМА ПОВНОГО ТА СКОРОЧЕНОГО КУРСУ

4.1. Невідкладні дії

Оцінка ситуації, визначення можливих причин, характеру та ступеня пошкоджень, послідовності дій при аварійних ситуаціях. Основні принципи надання першої медичної допомоги. Розташування потерпілого на місці пригоди. Ознайомлення з медичною термінологією.

4.2. Аптечка першої медичної допомоги.

Вказати місце знаходження аптечки першої допомоги на борту судна та рятувальної шлюпки, описати та перелічити вміст аптечок, продемонструвати застосування аптечки у відповідних ситуаціях.

Описати основні групи лікарських препаратів, які знаходяться у аптечці, шляхи введення до організму. Використовуючи муляжі, продемонструвати засоби введення лікарських препаратів (пероральний, під'язиковий, ректальний, підшкірний, внутрішньо-м'язовий, введення розчинів та м'язів в ніс, вухо, очі).

4.3. Устрій тіла людини та функції організму.

Короткі відомості по анатомії та фізіології людини. Використовуючи плакати, фантоми, манекени, планшети, аудіо-відео посібники, описати та пояснити структуру людського тіла та життєво-важливих функцій організму;

- по системі кістяка (перелічити головні частини кістяка, описати різні види кісток, пояснити їх роботу та функції),

- по системі м'язів (перелічити основні групи м'язів, пояснити їх роботу та функції),

- по серцево-судинній системі (установити місце знаходження серця, описати поширення вен та артерій, описати фізіологічну функцію крові, систему циркуляції крові, установити місце знаходження точок артеріального тиску та пояснити, яким чином вони можуть ефективно застосовуватись в аварійній ситуації при кровотечах),

- по системі дихання (установити розташування органів дихання, пояснити функцію, значення системи дихання),

- по системі травлення (перелічити органи системи травлення та черевної порожнини, описати їх функції),

- по системі сечовиведення (перелічити органи, які відносяться до даної системи, описати їх функцію),

- по нервовій системі (описати основні функції).

Оцінка основних фізіологічних параметрів тіла людини,

- визначення свідомості;
- температури тіла;
- кольори та стан шкіри;
- частота та ритм дихання;
- визначення роботи серця, частоти пульсу;
- поняття про реакції зіниць;
- вимірювання артеріального тиску.

4.4. Токсикологічні небезпеки на борту судна.

Поняття про небезпечні токсичні речовини.

Заходи обережності при роботі з ними на борту судна.

Симптоми ураження шкіри, очей, органів дихання та травлення.

Загальні принципи надання першої медичної допомоги при ураженні окремими токсичними речовинами.

Загальні методи дезінтоксикації. Киснева терапія.

4.5. Обстеження пацієнта.

Безсвідомий стан.

Причини втрати свідомості.

Поняття загрози для життя.

Правильне положення людини, яка знаходиться без свідомості.

Засоби приведення людини до свідомості.

Поняття про шоківу реакцію. Діагностика шоку.

Застосування необхідних заходів для попередження розвитку шоку та виведення із шоківу стану.

Невідкладні дії при порушенні дихання: причини порушення дихання (асфіксія, втоплення, ураження струмом, дія хімічних речовин та інше), відновлення проходження повітря в шляхи дихання, засоби видалення чужорідних тіл, ведення повітровоу; засоби проведення штучної вентиляції легенів, значення, ознаки ефективності та можливість розвитку ускладнень. Використовуючи фантоми, манекени, плакати, планшети, продемонструвати правильність проведення заходів по відновленню дихання.

Невідкладні дії при зупинці серця.

Причини зупинки серця.

Симптоми клінічної та біологічної смерті.

Значення швидких дій, положення тіла людини, послідовність проведення реанімаційних заходів, техніка, оцінка ефективності, ускладнення.

Використовуючи фантоми, манекени, плакати, планшети, продемонструвати правильність проведення заходів легенево-серцевої реанімації.

4.6. Пошкодження хребта.

Визначити симптоми, які можуть бути викликані при травмах хребта.

Вказати ускладнення при несвідомому стані

Надання першої допомоги при травмах хребта у тому числі: контроль чутливості кінцівок, транспортування та догляд за потерпілим.

Травми голови, дії при несвідомому стані і у свідомому стані постраждалого.

4.7. Опіки полум'ям та рідинами, та ефекти жару та холоду.

Опіки. Види опіків (термічні, хімічні, радіаційні, ураження струмом):

- поняття про опіки, класифікація;
- оцінка стану потерпілого;
- оцінка ступеня та площі опіка, загроза для життя.

Перша допомога при опіках, включаючи боротьбу з шоком, інфекцією та обезводненням.

4.8. Переломи, вивихи і м'язові травми.

Поняття та види травм (черепно-мозкова, хребта, кісток таза, кінцівок). Переломи, вивих, забиття, ростяжіння та розрив зв'язок.

Симптоми пошкодження, ускладнення, загроза життя потерпілого.

Основні принципи першої медичної допомоги, включаючи знеболення, боротьбу з шоком та крововтратою.

Імобілізація пошкодженої частини тіла, значення.

Використовуючи фантоми, манекени, кістяк, наочні посібники, шини, перев'язувальний матеріал, продемонструвати правильні засоби укладання потерпілого, накладання пов'язок та шин, враховуючи характер травми.

Рани.

Поняття про рани.

Види, включаючи травми та поранення очей, вуха та носа.

Перша допомога при пораненнях.

Обробка ран.

Боротьба з інфекцією.

Накладання пов'язок, швів.

Видалення чужорідних предметів, які проникли у м'які тканини, очі, вуха та ніс. Ускладнення.

Використовуючи відео, наочні посібники, фантоми, імітаційні рани, перев'язувальний матеріал, хірургічний інструмент, продемонструвати правильні засоби обробки ран, накладання пов'язок, швів, видалення чужорідних предметів.

Кровотеча.

Види.

Ступінь загрози для життя.

Застосування простих засобів зупинки кровотечі (пальцеве притискування артерій, накладання тугої та тиснутої пов'язки, кровозупиняючого джгута, застосування холоду).

Продемонструвати правильність проведення відповідних заходів.

4.9. Медична допомога врятованим персонам, включаючи пошкодження, гіпотермію, холодової вплив.

Поняття про морську хворобу, гіпотермію, обмороження, тепловий та сонячний удар.

Перша допомога при цих станах.

Заходи застереження та боротьби з втратою тепла організмом (враховуючи дію вітру та вологості), з високою температурою тіла, з обезводненням та виснаженням.

Застосування аптечки першої допомоги, яка знаходиться на борту аварійного плавзасобу.

Загальні принципи догляду за потерпілими на борту судна.

4.10. Медична допомога по радію.

Загальна інформація, засоби повідомлення.

Підготовка матеріалу для отримання консультації з зовнішніх джерел.

4.11. Фармакологія.

Перелік ліків на судні.

Використання.

Дози.

Проведення уколів.

Процедура проби на перенесення ліків.

4.12. Стерилізація.

Основні засоби стерилізації.

4.13. Зупинка серця, утоплення, асфіксія.

Причини зупинки серця, задушення і утоплення, медичні інструменти допомоги при даних випадках.

Штучна вентиляція легенів рот в рот і пошкодження при яких вона не застосовується.

Непрямий масаж серця і його небезпеки.

4.14. Психологічні / психічні проблеми.

Роль людського фактору в аваріях на морі.

Вплив аварійної ситуації на психіку людини, психологічні розлади.

Заходи профілактики та боротьби з ними.

Промислова санітарія, гігієна праці, особиста гігієна та гігієна на судні.

15. Испити та практична демонстрація компетентності.

5. КОНТРОЛЬ ЗНАТЬ І ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИКА

5.1. В процесі навчання передбачаються такі види контролю знань:

- поточний, що проводиться в ході заняття шляхом постановки проблемних питань;

- по закінченні курсу «Надання першої медичної допомоги» з метою оцінки рівня підготовки слухачів після прослуховування курсу проводиться вихідний контроль.

Форма вихідного контролю - тестовий залік.

Слухач «наосліп» вибирає один з білетів заліку.

Вибравши білет, слухач:

1. Заповнює інформаційні поля залікового листа (прізвище та ініціали, посада, дата проведення тестування).

2. Відповідає на питання білета в тестовій формі.

3. Закінчивши відповідати на питання білета, слухач підписує заповнений заліковий лист і здає його викладачеві.

Слухачеві відводиться одна академічна година для відповідей на питання білета.

Викладач оцінює правильність відповідей на питання білета.

Викладач виставляє «Залік» за курсом у випадку, якщо було допущено неправильну відповідь не більш ніж як на одне питання тестового заліку.

Викладач має право після отримання від слухача залікового листа з відповідями на запитання, задати слухачеві усно уточнюючі питання в обсязі питань білета.

Свою оцінку викладач заносить на відповідне поле залікового листа і підписує заліковий лист. Заліковий лист, після здачі слухачем заліку, зберігається в «Особистій справі» слухача.

5.2. Перелік контрольних питань вихідного контролю:

Призначення і перелік медикаментів, матеріалів і інструментів суднової аптечки.

2. Основні кістки скелета, різновиди і призначення кісток.

3 Основні м'язи людини, призначення і функція.

4. Розташування і будова серця.

5. Основні артерії і вени.

6. Кров, фізіологічні функції.

7. Кола кровообігу.

8. Проекція великих судин і точки їх пальцевого притиснення.

9. Розташування і будова легень.

10. Роль легень в газообміні.

11. Верхні дихальні шляхи.

12. Як здійснюється вдих і видих?

13. Елементарні відомості про будову і функцію травної системи.

14. Органи черевної порожнини, їх функції.

15. Розпізнавання симптомів і клінічних аспектів отруєння.

16. Правила першої допомоги при різних шляхах попадання отрути в організм.

17. Алгоритм обстеження потерпілого.

18. Постановка діагнозу на основі анамнезу, скарг і найважливіших виявів.

19. Діагностика пошкоджень хребта.

20. Невідкладна допомога при переломах хребта.

21. Діагностика опіків і опарювань.

22. Невідкладна допомога при опіках і опарюваннях.

23. Діагностика перегрівань.

24. Невідкладна допомога при перегріваннях.

25. Діагностика переохолоджень.

26. Перша допомога при переохолодженнях.

27. Переломи кісток.

28. Ознаки переломів кісток.

29. Загоєння переломів.

30. Загальні правила надання першою допомогою при переломах кісток.

31. Загальні правила накладення шини.

32. Накладення шин при окремих видах переломів.

33. Ознаки вивихів суглобів.

34. Перша допомога і лікування вивихів.

35. Ознаки ударів.

36. Перша допомога і лікування ударів.

37. Психологічні аспекти виживання на морі.

38. Виживання при екстремальних температурах.

39. Виживання при нестачі води і їжі.

40. Основні принципи догляду за хворими.

41. Догляд за шкірою і профілактика пролежнів.

42. Догляд за порожниною рота, очима, вухами і носом.

43. Медичні консультації по радіо.

44. Дія лікарських речовин на організм.

45. Правила зберігання медикаментів.

46. Поняття про дозу.

47. Протизапальні, протимікробні і протипаразитні засоби.

48. Медикаменти, що діють переважно на нервову систему.

49. Сердечно-судинні засоби.

50. Перев'язочні засоби.

51. Асептика і антисептика.
52. Стерилізація перев'язочних матеріалів.
53. Знезараження рук і інструментарію.
54. Правила проведення штучного дихання і посереднього масажу серця.
55. Утоплення, перша допомога.
56. Асфіксія, причини і перша допомога.

II. Практичні навички

Техніка обстеження потерпілого: наявність дихання, серцевої діяльності та свідомості.

Техніка штучного дихання.

Техніка штучного дихання за допомогою мішка АМБУ.

Техніка посереднього масажу серця.

Безпечне положення потерпілого.

Техніка накладення пов'язок на суглоби кінцівок.

Техніка накладення пов'язок на кінцівки.

Техніка накладення пов'язок на голову та обличчя.

Техніка накладення пов'язок на очі.

Техніка накладення оклюзивної пов'язки на груди.

Техніка накладення пов'язок на кисть.

Техніка накладення джгута на кінцівки.

Місця та техніка притиснення магістральних судин.

Техніка накладення кровоспинного затиску на ушкоджені судини.

Техніка введення глоткового повітроводу.

Техніка накладення шин при вивихах суглобів.

Техніка накладення шин при переломах кісток кінцівок.

Техніка накладення шин при переломі нижньої щелепи.

Техніка приведення потерпілого до свідомості.

Правила обробки ран, асептика і антисептика.

Стерилізація ріжучого інструменту.

Складання рапорту про стан потерпілого для консультації по радіо.

Правила транспортування потерпілого з ушкодженням хребта.

Застосування кисневого інгалятора.

Техніка накладення хірургічного шва.

Техніка підшкірних та внутрім'язових ін'єкцій.

6. ВИМОГИ ДО НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

Література

з/п	Найменування	Кількість
1	Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками	2
2	Міжнародна конвенція про безпеку життя на морі 1974 року, з поправками	2
3	Модельний курс ІМО 1.13 «Елементарна медична допомога» з рекомендаціями (Elementary First Aid plus Compendium)	2
4	Модельний курс ІМО 1.14 «Перша медична допомога» з рекомендаціями (Medical First Aid plus Compendium)	2
5	Модельний курс ІМО 1.15 «Медичний догляд на борту судна» з рекомендаціями том I, «Медичний догляд на борту судна» том II (Medical Care plus Compendium Vol. 1, Medical Care Vol. 2)	2

6	Модельний курс ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамени та дипломування моряків» (Assessment, examination and certification of seafarers)	2
7	Міжнародне керівництво по судновій медицині, розроблене ВООЗ, 1992 р.	не менше ніж один посібник на двох слухачів
8	Міжнародне керівництво з надання першої медичної допомоги в разі нещасних випадків, що пов'язані з перевезенням небезпечних вантажів	5
9	Міжнародні санітарні правила, розроблені ВООЗ	2
10	Керівництво „Медичні консультації по радіо”	2

Додаткова література

1. Безпека та охорона на морі: навчальний посібник / М.О. Колегаєв, Д.Г. Парменова, М.А. Мамкічев, Г.В. Ніколаєва, О.М. Розлуцький, Г.Г. Роман, А.П. Сваричевська, Д.Д. Осадчук. За редакцією професора М.О. Колегаєва. – Одеса: Національний університет «Одеська морська академія»; Фенікс. – 2020. – 832 с.
2. Фізіологічне стомлення у морській галузі (виробничі джерела, ознаки, управління, профілактика): методичні вказівки до практичних занять з навчальних дисциплін “Охорона праці в галузі” та “Організація охорони праці в галузі” / Укл. В.В. Голікова, Д.Г. Парменова, В.І. Крайнова. – Одеса: НУ ОМА, 2022. – 32 с.
3. Організація зовнішньої медичної допомоги на судні: методичні вказівки до практичних занять з дисципліни “Охорона праці в галузі” / Укл. В.В. Голікова, В.І. Крайнова. – Одеса: НУ ОМА, 2022. – 28 с.

7. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗБЕЧЕННЯ (ТРЕНАЖЕРНА БАЗА)

Курси проводяться з використанням:

- навчальний клас та тренажери обладнання згідно галузевих вимог;
- аптечка першої допомоги;
- шафа медична з переліком інструментів і медикаментів;
- шина на руку кутова;
- носилки;
- скелет;
- сумка санітарна с аптечкою першої допомоги;
- манекен руки на підставці;
- манекен руки;
- манекен нижній частині живота чоловічий та жіночий;
- набір імітаторів поранень і поразки;
- кушетка медична;
- манекен потерпілого;
- відеофільми за курсом перша медична допомога;
- плакати за курсом перша медична допомога.

8. ВИМОГИ ДО ІНСТРУКТОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ

8.1. Інструктори, які здійснюють підготовку за напрямом «Перша медична допомога» мають документи, перелік яких вказано у відповідних вимогах до тренажерного та іншого обладнання, призначеного для підготовки та перевірки знань осіб командного складу та суднової команди, затверджених наказом Мінінфраструктури від 07.10.2014 № 491, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.10.2014 за № 1325/26102, а саме, у Вимогах до обладнання, призначеного для медичної підготовки осіб командного складу та суднової команди.

Штат інструкторів за напрямом підготовки «Надання першої медичної допомоги» повинен складатися з одного інструктора на групу максимальною чисельністю 25 осіб для теоретичного навчання та одного інструктора на групу не більше ніж 13 осіб для відпрацювання практичних занять.

9. ЗАВЕРШЕННЯ НАВЧАННЯ

За результатами підготовки слухачі отримують свідоцтво фахівця з надання домедичної допомоги. Отримання свідоцтва фахівця слухачі засвідчують своїм особистим підписом у журналі реєстрації виданих кваліфікаційних документів, який є пронумерований, прошнурований, скріплений підписом керівника НТЗ та завірений печаткою НТЗ, відповідно до Вимог. Інформація про видані свідоцтва фахівця надсилається (у якомога стислий термін) до Державного реєстру документів моряків, відповідно до Положення.